

Nya stambanor

- Resultat av enkät till Handelskammarens fullmäktige samt beslut om Handelskammarens ställningstagande

27 november 2014

Bakgrund

Den förra regeringen tillsatte två förhandlare för det s.k. Sverigebygget som bland annat gavs i uppdrag att ta fram en utbyggnadsstrategi för nya stambanor mellan Göteborg och Stockholm samt Malmö och Stockholm anpassade för höghastighetståg. I uppdraget ingår också att utveckla storstadsregionerna som lokala arbetsmarknader genom infrastruktur och bostadsbyggande, att underlätta regelverket för byggande, att ta fram en ny finansieringsmodell som tar vara på värdestegringar av mark vid investeringar samt att undersöka bygget av en HH-förbindelse.

Den nya regeringen har kommunicerat att detta arbete skall fortsätta även om det kan komma ändringar i uppdraget.

Mot bakgrund av detta har Handelskammaren genomfört en undersökning bland företagsledarna i Handelskammarens fullmäktige. Denna har siktat på frågan om ny stambana för höghastighetståg. Frågan har också berörts vid ett antal regionstyrelsediskussioner.

Resultatet i korthet

Svaren ger en tydlig bild av den sammantagna prioriteringen. En ny stambana skall främja tillväxt och produktivitet och det sker bäst genom att satsa på att binda samman ett fåtal större orter som kan skapa tillgänglighet och större regionala arbetsmarknader.

Övriga orter som inte får egen station bör ges tillgång genom anslutningsmöjligheter till de nya stationerna. Det finns en stor oro att östra Sverige "hakas av" tillväxtmässigt om stambanan bara gynnar västra delen av landet. Det är inte aktuellt att en ny stambana passerar Kalmar eller Karlskrona, men den bör göras tillgängliga för dessa centra genom investeringar i anslutning.

Målet att ersätta flyg till Stockholm med tåg är i sig ett lägre prioriterat mål. Detta har lägre effekt på tillväxt än förtätning av orter och arbetsmarknader. Det målet berör också en liten del av näringslivet, de flesta har helt enkelt verksamhet i närheten av Malmö.

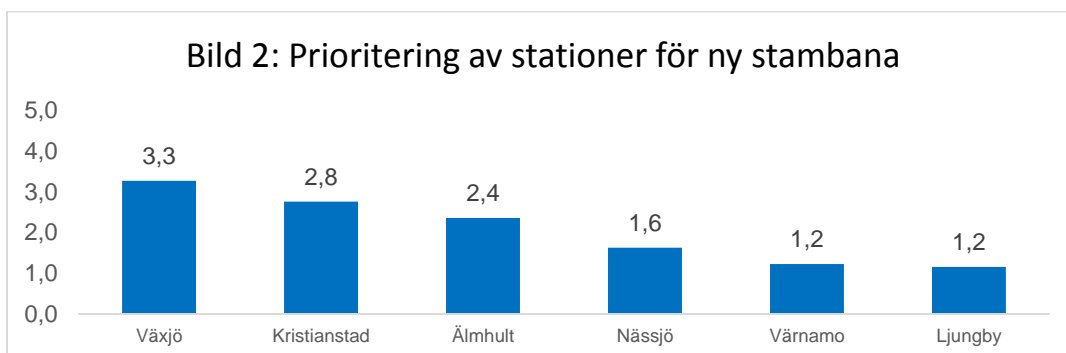
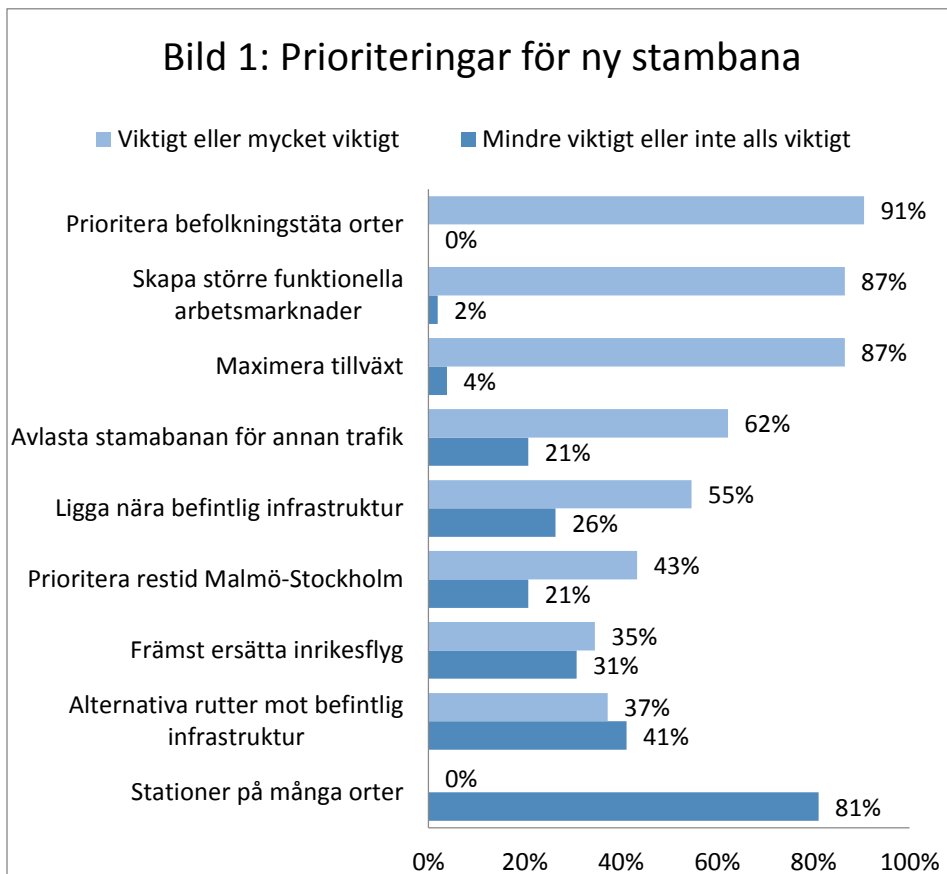
Vidare saknas en motsvarande satsning längs västkusten i Sverige. Denna har stor potential och kan också ses som komplement till beslut om en fast HH-förbindelse.

Tillväxt genom att binda samman större orter (Bild 1 och 2)

Svaren visar att fullmäktige bedömer att stambanan i första hand bör **främja tillväxt** genom att **knyta samman större orter** och på så sätt skapa **stora fungerande arbetsmarknader**.

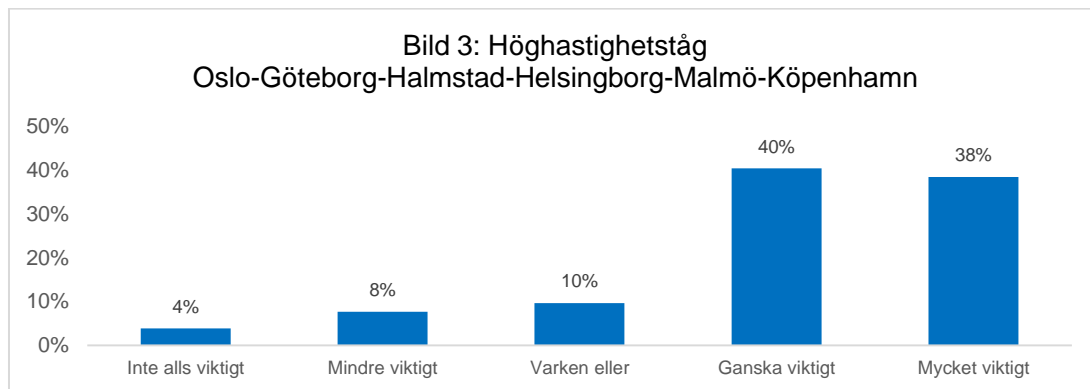
Den sammantagna bilden är att fullmäktige tänker sig stationer som stannar vid större städer men i övrigt på få platser. Detta stärks av att Växjö pekas ut som viktig, liksom Kristianstad.

Det finns en tydlig oro att obalansen mellan nord-sydlig och väst-östlig tillgänglighet kommer att förvärras i framtiden, vilket påverkar arbetsmarknad och näringsliv negativt både lokalt, regionalt och även nationellt.

Ny stambana längs västkusten (Bild 3)

Med tanke på att företagsledarna i fullmäktige har målsättningen att skapa tillväxt och en mer produktiv ekonomi är det inte konstigt att det finns ett starkt önskemål på en ny stambana längs västkusten. Genom att binda samman Göteborgsregionen med Malmö-Lund-Helsingborg skapas en sammanhållen enhet som blir Sveriges starkaste region sett till ekonomisk aktivitet. Utöver det finns starka intressen i att koppla samman regionen med Oslo, Köpenhamn och Hamburg. I den dimensionen finns också stor potential att nå det politiska målet att göra tåg attraktivt som alternativ till flyg.

Sammanfattning och förslag till beslut

Fullmäktige förordar

- Att det byggs ny stambana för höghastighetståg som binder samman västkusten Oslo-Göteborg-Halmstad-Helsingborg-Malmö-Köpenhamn och sedan vidare mot Hamburg.
- Att en ny stambana Malmö-Stockholm dras så att befolkningstäta regioner, i första hand via Växjö och Hässleholm, kan utnyttja förbindelsen.
- Att investeringar också sker i anslutningsförbindelser till de nya stationerna.
- Att hänsyn tas till att göra stambanan så åtkomlig som möjligt för sydöstra Sverige.